

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:
**« طرح دوفوریتی الحاق یک تبصره به ماده (۶۳) قانون تشکیلات،
وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران»
(اعاده شده از شورای نگهبان)**

مشخصات طرح

دوره یازدهم - سال دوم

شماره ثبت:
۶۹۰

شماره چاپ:
—

تاریخ چاپ:
—

دفتر مطالعات
حقوقی

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:
۲۴۰۱۷۸۵۸-۱

تاریخ انتشار:
۱۴۰۰/۹/۷

مقدمه

طرح دوفوریتی «الحاق یک تبصره به ماده (۶۳) قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران» در تاریخ ۱۴۰۰/۸/۲۳ به تصویب مجلس رسید و جهت طی مراحل قانونی به شورای نگهبان ارسال شد. شورای نگهبان طی نامه شماره ۱۰۲/۲۸۳۸۸ مورخ ۱۴۰۰/۸/۲۶ مصوبه مذکور را واجد ابهام و مغایر اصل یکصدوهفتادوسوم قانون اساسی تشخیص داد که در ادامه به بررسی آن می‌پردازیم.

اظهار نظر کارشناسی

این مصوبه که یک تبصره به‌عنوان تبصره «۶» را به ماده (۶۳) الحاق نموده است، مقرر می‌دارد: «هیئت مرکزی نظارت در خصوص تأیید یا رد صلاحیت نامزدها و تأیید یا ابطال انتخابات در چارچوب این قانون، رأی نهایی و قطعی را صادر می‌نماید و این رأی قابل شکایت و رسیدگی در دیوان عدالت اداری نمی‌باشد».

شورای نگهبان در نظر خود اعلام داشته است که این تبصره مغایر اصل یکصدوهفتادوسوم قانون اساسی بوده و همچنین از این جهت که آیا امکان شکایت در سایر مراجع قضایی نیز وجود دارد یا خیر، مصوبه دارای ابهام است. مطابق اصل یکصدوهفتادوسوم قانون اساسی رسیدگی به شکایات، تظلمات و اعتراضات مردم نسبت به مأموران، واحدها و آیین‌نامه‌های دولتی در صلاحیت دیوان عدالت اداری است که حدود اختیارات و نحوه عمل آن را قانون مشخص نموده است. شورای نگهبان ماهیت هیئت مرکزی نظارت بر انتخابات را اداری دانسته و سلب حق شکایت از تصمیمات هیئت را نزد دیوان، مغایر اصل مذکور قلمداد کرده است. همچنین با توجه به اینکه مطابق این مصوبه صرفاً مراجعه و شکایت نزد دیوان عدالت اداری منع شده است و نسبت به امکان مراجعه و اقامه دعوی نزد دیگر مراجع قضایی مانند دادگاه‌های عمومی حکمی بیان نشده است، شورای محترم نگهبان آن را واجد ابهام دانسته است. در جهت رفع ایراد و ابهام شورای نگهبان، با توجه به برداشت شورای محترم نگهبان از ماهیت هیئت مرکزی نظارت بر انتخابات شوراهای اسلامی کشور و ابهام شورای نگهبان، باید امکان شکایت از تصمیمات آن فراهم شود، البته می‌توان با اضافه نمودن یک قاضی منصوب از سوی رئیس قوه قضائیه و منوط نمودن مصوبات هیئت به تأیید قاضی مزبور، ماهیت هیئت مرکزی نظارت بر انتخابات را به ماهیت قضایی مبدل نمود لکن از آنجا که در این حالت نیز امکان تجدیدنظرخواهی از رأی صادره باید وجود داشته باشد، کماکان ملاحظه طراحان محترم تأمین نخواهد شد.

لذا پیشنهاد می‌شود، با توجه به محدود بودن زمان برگزاری انتخابات مدت زمان خاصی برای امکان اعتراض به تصمیمات مربوط به هیئت مرکزی نظارت نزد دیوان عدالت اداری در نظر گرفته شود و متن مصوبه به شرح زیر اصلاح گردد:

«تبصره ۶» - آرا و تصمیمات هیئت مرکزی نظارت در خصوص تأیید یا رد صلاحیت نامزدها و تأیید یا ابطال انتخابات در چارچوب این قانون حداکثر ظرف مدت یک هفته قابل شکایت در دیوان عدالت اداری بوده و دیوان عدالت اداری نیز موظف است، حداکثر ظرف مدت دو هفته کاری، موضوع را بدون نوبت رسیدگی نماید.»

جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

با توجه به نکات فوق در جهت رفع ایراد شورای نگهبان پیشنهاد می‌شود با تعیین محدودیت زمانی برای ارائه شکایت به دیوان عدالت اداری و نیز رسیدگی دیوان، ضمن رفع ایراد شورای نگهبان، به روند بررسی شکایات از تصمیمات هیئت مرکزی نظارت بر انتخابات سرعت بخشید.